

2016 m. gruodžio 15 d., ketvirtadienis

P8_TA(2016)0507

Masinės kapavietės Irake**2016 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl masinių kapaviečių Irake (2016/3028(RSP))**

(2018/C 238/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 27 d. rezoliuciją dėl padėties Šiaurės Irake (Mosule) ⁽¹⁾, 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl padėties Irake ⁽²⁾, 2014 m. rugsėjo 18 d. rezoliuciją dėl padėties Irake bei Sirijoje ir IS agresijos, įskaitant mažumų persekiojimą ⁽³⁾, 2015 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl humanitarinės krizės Irake ir Sirijoje, ypač susijusios su grupuote „Islamo valstybė“ ⁽⁴⁾, 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl pastarųjų grupuotės „ISIS/Da'esh“ išpuolių ir žmonių, ypač asirų, grobimų Artimuosiuose Rytuose ⁽⁵⁾ ir 2016 m. vasario 4 d. rezoliuciją dėl vadinamosios grupuotės ISIS („Da'esh“) vykdomų religinių mažumų sisteminių masinių žudynių ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Tarybos 2016 m. gegužės 23 d. išvadas dėl Sirijai ir Irakui, taip pat „Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirtos ES regioninės strategijos, 2015 m. gruodžio 14 d. išvadas dėl Irako, 2015 m. kovo 16 d. išvadas dėl Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL / „Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirtos ES regioninės strategijos, 2014 m. spalio 20 d. išvadas dėl su ISIL / „Da'esh“ susijusios krizės Sirijoje ir Irake, 2014 m. balandžio 14 d. ir 2015 m. spalio 12 d. išvadas dėl Sirijos, 2014 m. rugpjūčio 15 d. išvadas dėl Irako ir Europos Vadovų Tarybos 2014 m. rugpjūčio 30 d. išvadas dėl Irako ir Sirijos,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimus dėl Irako ir Sirijos,
- atsižvelgdamas į JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro ir JT pagalbos misijos Irake (UNAMI) Žmogaus teisių biuro 2016 m. rugpjūčio mėn. ataskaitą „Raginimas užtikrinti atskaitomybę ir apsaugą. ISIL žiaurumus išgyvenę jazidai“,
- atsižvelgdamas į 1998 m. Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą ir jo nuostatas dėl jurisdikcijos genocido nusikaltimų, nusikaltimų žmonijai, karo nusikaltimų ir agresijos nusikaltimų atvejais,
- atsižvelgdamas į ES ir Irako Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą,
- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2253 (2015),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją,
- atsižvelgdamas į savo sprendimą 2016 m. Sacharovo premiją už minties laisvę skirti Irako jazidų aktyvistėms ir buvusioms ISIS / „Da'esh“ belaisvėms Nadijai Murad ir Lamiyai Aji Bashar,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0422.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0171.

⁽³⁾ OL C 234, 2016 6 28, p. 25.

⁽⁴⁾ OL C 310, 2016 8 25, p. 35.

⁽⁵⁾ OL C 316, 2016 8 30, p. 113.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0051.

2016 m. gruodžio 15 d., ketvirtadienis

- A. kadangi 2014 m. ISIS / „Da'esh“ užpuolė jazidų bendruomenes netoli Sindžaro miesto Irako Ninevijos provincijoje ir nužudė tūkstančius žmonių; kadangi, 2014 m. gruodžio mėn. kurdų pajėgoms susigrąžinus į šiaurę nuo Sindžaro kalno esančią teritoriją, buvo rastos kelios masinės kapavietės; kadangi, 2015 m. lapkričio viduryje kurdų pajėgoms susigrąžinus Sindžaro miestą, buvo rasta dar žudynių vietų ir tariamų masinių kapaviečių;
- B. kadangi vykdydama sistemingas ir plataus masto žiaurumus grupuotė ISIS / „Da'esh“ siekė sunaikinti jazidus; kadangi pagal tarptautinę teisę, būtent 1948 m. JT konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį 2 straipsnį, tokie žiaurumai laikomi genocidu;
- C. kadangi Parlamentui, 2016 m. vasario 4 d. pripažinusiam, kad ISIS / „Da'esh“ vykdo krikščionių, jazidų ir kitų religinėms ir etninėms mažumoms priklausančių asmenų genocidą, pritarė Europos Taryba, JAV valstybės departamentas, JAV Kongresas, Jungtinės Karalystės parlamentas, Australijos parlamentas ir kitos nacionalinės ir tarptautinės institucijos pripažindamos, kad ISIS / „Da'esh“ Irake prieš religines ir etnines mažumas įvykdyti žiaurumai yra karo nusikaltimai, nusikaltimai žmoniškumui ir genocidas;
- D. kadangi Ninevijos lygumos, Tal Afaras ir Sindžaras, taip pat platesnis regionas – tai senos krikščionių (chaldėjų, sirų ir asirų), jazidų, sunitų ir šiitų arabų, kurdų, šabakų, turkmėnų, kakajų, saabėjų mandėjų ir kitų grupių protėvių žemės, kuriose jie šimtmečius gyveno laikydamiesi bendros įvairovės, stabilumo ir bendruomeninio bendradarbiavimo principų, nepaisant išorės smurto ir persekiojimo laikotarpių, iki pat šio amžiaus pradžios, kai 2014 m. ISIS / „Da'esh“ okupavo didžiąją šio regiono dalį;
- E. kadangi nuo 2016 m. spalio 27 d. ISIS / „Da'esh“ pagrobtas moteris, įskaitant jazides, perkelia į Mosulo ir Tel Afaro miestus; kadangi pranešama, kad šios moterys „paskirstomos“ ISIS / „Da'esh“ kovotojams, tuo tarpu kitoms pasakyta, jog jos turės lydėti ISIS / „Da'esh“ konvojus;
- F. kadangi, siekiant išsaugoti ir surinkti ISIS / „Da'esh“ įvykdytų karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui ir genocido įrodymus ir patraukti nusikaltėlius atsakomybėn, labai svarbu apsaugoti, išsaugoti ir ištirti visas masines kapavietes Irake ir Sirijoje; kadangi aukų artimiesiems reikėtų suteikti psichologinę ir logistinę pagalbą;
- G. kadangi keletas vietos organizacijų dokumentuoja ISIS / „Da'esh“ nusikaltimus prieš jazidų bendruomenę, tačiau jų pajėgumai riboti; kadangi, tarptautinių žmogaus teisių organizacijų, pvz., organizacijos „Human Rights Watch“, duomenimis, šiose vietovėse nedirbo jokie kriminalistikos specialistai, nepaisant to, kad politinę paramą tokiai misijai pareiškė įvairios šalys, įskaitant JAV ir Vokietiją;
- H. kadangi JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras 2016 m. lapkričio 11 d. pareiškė, kad „Perdavusi padėties Irake klausimą Tarptautiniam baudžiamajam teismui, suteikusi Irako teismams jurisdikciją spręsti su tarptautiniais nusikaltimais susijusius klausimus, reformavusi baudžiamojo teisingumo sistemą ir užtikrinusi didesnius teismo pareigūnų pajėgumus dokumentuoti ir tirti pažeidimus ir už juos persekioti, Irako vyriausybė gali užtikrinti teisingumą ir padėti pagrindą ilgalaikiai taikai šalyje. To nepadarius, gali kilti didelė grėsmė ilgalaikiai taikai ir saugumui, kurių Irako žmonės yra nusipelnę.“;
- I. kadangi Irako kariuomenė, remiama pasaulinės kovos su ISIS / „Da'esh“ koalicijos ir Kurdistano regioninės vyriausybės pešmergų pajėgų, pradėjo Mosulo, antrojo pagal dydį Irako miesto, ir likusios ISIS / „Da'esh“ okupuotos Irako teritorijos išvadavimo operaciją;
1. be išlygų smerkia ISIS / „Da'esh“ tebevykdomus žiaurumus ir baisius tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės pažeidimus; su didžiuliu nerimu atkreipia dėmesį į Irake ir Sirijoje vis atrandamas naujas masines kapavietes, kurios liudija ISIS / „Da'esh“ vykdytą terorą; reiškia užuojautą visiems, kurie ISIS / „Da'esh“ ir su ja susijusioms grupuotėms vykdančioms nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus Irake neteko savo artimųjų;

2016 m. gruodžio 15 d., ketvirtadienis

2. aktyviai ragina tarptautinę bendruomenę, ypač JT Saugumo Tarybą, masines kapavietes Irake laikyti dar vienu genocido įrodymu ir perduoti ISIS / „Da'esh“ klausimą Tarptautiniam baudžiamajam teismui (TBT);
3. ragina Irako valdžios institucijas, įskaitant Kurdistaną regioninę vyriausybę, skubiai imtis veiksmų siekiant apsaugoti prie Sindžaro kalno esančias kapavietes, kurios tapo prieinamos po to, kai teritorija buvo išvaduota nuo ISIS / „Da'esh“, ir imtis kitų būtinų priemonių siekiant išsaugoti ISIS / „Da'esh“ įvykdytų karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui įrodymus, kad būtų užtikrinta atskaitomybė;
4. ragina Irako valdžios institucijas pakviesti tarptautinius kriminalistikos specialistus, įskaitant tuos, kurie įgiję patirties dirbdami su baudžiamaisiais tribunolais, ištirti masines kapavietes ir padėti išsaugoti ir išanalizuoti neseniai prieinamais tapusiose masinėse kapavietėse rastus įrodymus, nes atliekant ekshumaciją be kriminalistikos specialistų galima sunaikinti labai svarbius įrodymus ir smarkiai apsunkinti kūrų atpažinimą;
5. ragina ES, jos valstybes nares ir kitus galimus tarptautinius paramos teikėjus visapusiškai remti Irako vyriausybę ir padėti jai skirti žmogiškuosius išteklius ir infrastruktūrą, kurių reikia siekiant išsaugoti ir išanalizuoti įrodymus, kurie gali būti labai svarbūs būsimiems vietos ir tarptautiniams atskaitomybės užtikrinimo procesams, kuriais siekiama spręsti su karo nusikaltimais, nusikaltimais žmoniškumui ir genocidu susijusius klausimus;
6. yra labai su nerimėmis dėl moterų ir vaikų, ypač jazidų moterų ir vaikų, kurie tapo persekiojimo, egzekucijų, kankinimų, seksualinio išnaudojimo ir kitų žiaurumų aukomis, padėties šiame konflikte; reikalauja užtikrinti, kad jiems, ypač išprievartavimų aukoms, būtų teikiamos visokeriopos medicininės paslaugos; ragina skubiai užtikrinti ES ir jos valstybių narių glaudų bendradarbiavimą su Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) ir šiuo tikslu teikti jai paramą; ragina nedelsiant paleisti ISIS / „Da'esh“ nelaisvėje tebelaikomas moteris ir vaikus;
7. dar kartą išreiškia savo visapusišką paramą Irako kariuomenei, pasaulinės kovos su ISIS / „Da'esh“ koalicijos kariuomenėms, Kurdistaną regioninės vyriausybės pešmergų pajėgoms ir jų sąjungininkams, siekiantiems išvaduoti Mosulą ir kitas šalies dalis nuo ISIS / „Da'esh“, ir savo paramą Irako nepriklausomybei, teritoriniam vientisumui ir suverenumui;
8. primena, kad Irako valdžios institucijos per šią kampaniją turi imtis konkrečių veiksmų civiliams gyventojams apsaugoti, be kita ko, per išpuolius imtis visų įmanomų atsargumo priemonių, kad būtų išvengta civilių gyventojų aukų ir žmogaus teisių pažeidimų; pabrėžia, kad vykdydamos savo operacijas vietinės pajėgos turi laikytis tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės;
9. reiškia paramą Irako Respublikai ir jos žmonėms, siekiant pripažinti politiniu, socialiniu ir ekonominiu požiūriu perspektyvią ir tvarią provinciją Ninevijos lygumų, Tal Afaro ir Sindžaro regionuose, atsižvelgiant į teisėtą regionų autonomiją, garantuojamą pagal Irako konstituciją;
10. pabrėžia, kad perkeltų Ninevijos lygumų, Tal Afaro ir Sindžaro vietos gyventojų, kurių daugelis yra perkelti pačiame Irake, teisė grįžti į savo protėvių gimtinę turėtų būti ES, įskaitant jos valstybes nares, ir tarptautinės bendruomenės remiamas Irako vyriausybės politikos prioritetas; pabrėžia, kad, remiant Irako Respublikos vyriausybę ir Kurdistaną regioninei vyriausybei, šiems vietos gyventojams turėtų būti visapusiškai užtikrintos pagrindinės žmogaus teisės, įskaitant politinę lygybę, ir nuosavybės teisės, kurios turėtų būti viršesnės už visus kitų asmenų pateiktus nuosavybės teisių reikalavimus;
11. ragina Iraką tapti TBT nariu, kad būtų galima persekioti ISIS / „Da'esh“ už karo nusikaltimus, genocidą ir nusikaltimus žmoniškumui;
12. ragina tarptautinę bendruomenę, įskaitant ES valstybes nares, patraukti ISIS / „Da'esh“ narius atsakomybėn naudojantis savo jurisdikcija ir, be kita ko, taikant visuotinės jurisdikcijos principą;
13. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Irako vyriausybei ir Atstovų tarybai ir Kurdistaną regioninei vyriausybei.